

batten, hoezeer ook uitgebreid (de datum voor de overdracht, 15 augustus, werd door de *Joint Chiefs* overgenomen), geen hulpgoederen ter beschikking stellen – waren die nodig, dan konden die onder de geldende *Lend-Lease*-regeling worden aangevraagd.

Bijna vijf weken verstreken voordat de Britse *Chiefs of Staff* op het Amerikaanse antwoord reageerden. Zij stelden nu voor dat, wat Nederlands-Indië betraf, Borneo, Celebes, de Molukken, de Kleine Soendaeilanden (behalve Bali en Lombok), Timor en Nederlands-Nieuw-Guinea in een Australisch gezagsgebied zouden vallen, waar de opperbevelhebber ondergeschikt zou zijn aan henzelf, en dat Mountbattens gezagsgebied definitief zou worden uitgebreid met Java (en Bali en Lombok) alsmede met Thailand en Frans-Indo-China. Bovendien stelden zij voor dat zijzelf medezeggenschap zouden krijgen in de oorlogvoering in de *Pacific*. Dat laatste werd door de Amerikanen geweigerd maar met de voorgestelde uitbreiding van Mountbattens gezagsgebied gingen dezen accoord, behoudens dan dat zij geen beslissing wensten te nemen met betrekking tot Frans-Indo-China, aangezien bekend was dat Tsjiang Kai-sjek er op stond dat heel Indo-China aan *zijn* militair gezagsgebied zou worden toegevoegd.

In alle hangende kwesties werden (voor Nederland hoogst belangrijke!) beslissingen genomen op de op 17 juli beginnende Conferentie van Potsdam waar Truman, Churchill (vergezeld door de mogelijke nieuwe Britse premier Clement Attlee¹), Eden en de *Combined Chiefs of Staff* samenkwamen met Stalin, de Russische minister van buitenlandse zaken Molotow en de hoogste Russische militairen. Op 18 juli besloten de *Combined Chiefs of Staff* tot de al aangeduide uitbreiding van Mountbattens gezagsgebied, met dien verstande dat op voorstel van generaal Marshall afgesproken werd dat men aan Truman en Churchill het denkbeeld zou voorleggen, van Frans-Indo-China de noordelijke helft onder Tsjiang Kai-sjek, de zuidelijke onder Mountbatten te laten vallen en dat de Britse *Chiefs of Staff* twijfel uitten of Mountbatten zijn zozeer verzwaarde verantwoordelijkheden inderdaad per 15 augustus zou kunnen aanvaarden. Moest de wijziging van de grenzen der gezagsgebieden niet ook goedgekeurd worden door de regeringen van Australië, Nieuw-Zeeland en Nederland, die alle drie bij de oprichting van de *Southwest Pacific Area* betrokken waren geweest? Inderdaad, maar de verwerving

¹ In Groot-Brittannië waren de kiezers op 5 juli ter stembus gegaan maar de uitslag zou pas op 26 juli bekendgemaakt worden – die drie weken uitstel zouden gebruikt worden om de stemmen van de Britse militairen overzee te tellen.